
◆ ST. OLAV ◆

Redaktør: Mgr. Irgens. Medarbeidere: mgr. Dr. Karl Kjelstrup, dominikanerpater A. Lutz, Sigrid Undset, Lars Eskeland.
ST. OLAVS REDAKSJON, AKERSVEIEN 5 - OSLO - TELEFON 23743

INNHOOLD: Jesu brødre. — Det hellige år er begynt. — Den katolske religion. — Den eldgamle seter. — Den nye Propagandaprefekt er tiltrått. — Direktør Hans von der Planitz. — Lov for St Josefs forening, Oslo. — Bokanmeldelse. — Herhjemme — og derute.

RETT + OG + SANNHET

Jesu brødre.

Problemet om de såkalte «Jesu brødre» er så gammelt som Evangeliet. Men det er alltid nytt. Ennu i våre tider blir det ofte debattert mellom katolikker og protestanter. — Og spørsmålet er: skal man, når Evangeliet taler om Jesu brødre, ta ordet «brødre» i streng betydning, d. v. s. sønner av samme far og samme mor — eller betyr dette ord bare halvbrødre, fettere eller andre nære slektninger? Den katolske Kirke har alltid besvart spørsmålet med at der her ikke kan gjelde brødre i streng betydning; Jesus er Marias eneste barn, og Maria er alltid jomfru, efter Kristi fødsel og som før.

Luther selv var enig med den katolske tradisjon på dette punkt. Han uttaler sig derom i sin Auslegung des 2. Kapitels Johannis Erlangen, 26. s. 169: først nevner han dem som sier at Jesu brødre er barn av Josef, født i et tidligere ekteskap — altså halvbrødre av Jesus — derefter tilføjer han: «Men jeg holder mere med de andre som sier at «brødre» her betyr fettere; fordi jødene og den hellige Skrift kaller alle fettere for brødre.»

La oss da slå op i Bibelen, og først lese de tekster som taler om Jesu brødre.

Det nye Testamente taler om Jesu brødre på flere steder, blandt annet: Matth. 12, 46—50: «Mens Han ennu talte til folket, se, da stod Hans mor og Hans brødre utenfor og begjærte å tale med Ham. Da sa en til Ham: Se, din mor og dine brødre står utenfor og spør efter dig.» Men Han svarte og sa til dem, som hadde sagt det til Ham: Hvem er min mor og hvilke er mine brødre? Og Han rakte sin hånd ut over sine disipler og sa: Se min mor og mine brødre. Ti hvo som gjør min Faders vilje, som er i himmelen, han er min bror, søster og mor.»

Samme begivenhet fortelles hos Markus 3. 31 og Lukas 8, 19; se også Matth. 13, 55, Markus 6, 3, Joh. 7, 3—10, Ap. Gj. 1, 14; I Kor. 9, 5, Galat. 1, 19.

Nu må vi imidlertid først huske at vi leser Bibelen i oversettelse, og for å være klar over ordenes virkelige mening må man gå tilbake til originalsproget. Bibelen blev skrevet dels på hebraisk og dels på gresk. Det gamle Testamente blev hovedsakelig skrevet på hebraisk og oversatt på gresk omtrent 250 år før Kristi fødsel.

Matteus' Evangelium blev skrevet på hebraisk eller rettere sagt på aramæisk. Vi har ikke mere den aramæiske grunntekst, men bare den greske oversettelse. Det nye Testaments øvrige bøker blev skrevet på gresk. Men man må være opmerksom på, at evangelistene, selv når de skriver på gresk, forteller begivenheter som fant sted i Jødeland og refererer taler som blev holdt på aramæisk. Jesus og Hans omgivelse talte aramæisk. Når vi da vil vite hvad et ord som brukes i Evangeliet betyr, må vi søke det tilsvarende aramæiske uttrykk. På samme måte når det gjelder det gamle Testamente.

Det er et faktum at det ord som på hebraisk eller aramæisk svarer til vårt ord «brødre», har en meget videre betydning. Grunnen er at det hebraiske sprog er meget fattig. Det har intet ord for å betegne fettere. Det hebraiske ord som Evangeliet oversetter med brødre «ach», kan like så godt bety nevø, fetter eller andre slektninger.

Som eksempel kan jeg citere de følgende tekster hvor dette ord er brukt og hvor det tydelig ikke gjelder brødre: Man kjenner historien om Abraham; Lott var hans nevø (sønn til Abrahams bror Haran). Men vi leser i første Mosebok 13, 8: «Da sa Abraham til Lott: Kjære, la det ikke være trette mellom mig og dig og

mellem mine hyrder og dine hyrder! Vi er jo brødre.» Ennvidere i 3dje Mosebok 10, 1, leser vi historien om Arons sønner, Nadab, og Abihu, som bar fremmed ild inn i helligdommen og blev straffet av Herren: «Men Moses kalte på Misael og Elsafan, sønner av Arons farbror Ussiel og sa til dem: Tred frem og bær eders brødre bort fra helligdommen og utenfor leiren.»

Misael og Elsafan var altså Arons fettere. Dessuaktet sier Moses til dem, idet han taler om Arons sønner: «Tred frem og bær eders brødre bort.»

På andre steder finner man det samme hebraiske ord for å betegne fettere eller nevøer, se I Moseb. 29, 15; I Krøn. 23, 21. Men da har den norske oversetter brukt ordet «frende». Det er jo på en måte riktig. Men man må legge merke til at det er akkurat det samme ord som på andre steder oversettes: brødre, og det er det samme ord som jødene brukte, da de talte om Jesu brødre. Det er altså utvilsomt at det hebraiske ord som gjengis ved vårt ord brødre, kan betegne fettere eller andre slektninger.

Vi har også andre bevis på at disse Jesu brødre ikke var kjødelige brødre. Vi husker alle Jesu ord på korset (Johannes 19, 26): «Da Jesus nu så sin mor og den disippel, som Han elsket, stå der, sier Han til sin mor: «Kvinne, se din sønn!» Derpå sier Han til disippelen: «Se din mor!» Og fra den time tok disippelen henne til sig.»

Hvis Maria hadde hatt andre barn enn Jesus, hvorfor betrodde den døende Jesus henne til sin disippel Johannes? Hvis Maria hadde andre barn, kunde vel disse sørge for henne; hun behøvet ikke en annen beskytter.

Man kan jo innvende at Jesu brødre ikke trodde på Ham. Evangeliet sier det (Joh. 7, 5). Men der var i det minste en av de såkalte Jesu brødre som trodde på Ham, det var Jakob den yngre, som var en av apostlene. Dessuten blev noen andre av dem Jesu disipler, i det minste etter opstandelsen (Ap. Gj. 1, 14).

Det er også merkelig at de evangelister, som forteller om Jesu barndom, Matth. og Lukas, ikke en eneste gang nevner Hans brødre så lenge Jesus er barn. Les f. eks. fortellingen om da man fant Jesus i templet, da Han var 12 år gammel (Luk. 2, 41). Da får man inntrykk av at Jesus var Marias eneste barn.

Men vet vi ikke noget mere bestemt om disse Jesu brødre? Jo, to av evangelistene, Matthæus og Markus, gir oss navnene på nogen av dem (Mark. 6, 3): «Er ikke dette tømmermannen, Marias sønn, og bror til Jakob og Josef og Judas og Simon, og er ikke Hans

søstre her hos oss?» Matthæus sier det samme (13, 55). De to samme evangelister nevner ved en annen anledning moren til Jakob og Josef; hun heter også Maria. Men når man ser nøie på fortellingen, opdager man at det umulig kan være den samme Maria som Jesu mor. Maria er jo et navn som var meget almindelig hos jødene.

Det er altså i fortellingen om Jesu død at vi møter denne Maria. La oss for det første legge merke til at Johannes uttrykkelig sier at der var ved siden av Jesu mor en annen kvinne, som også het Maria (det gjelder ikke Maria Magdalena) .Kap. 19, 25: «Ved Jesu kors stod Hans mor og Hans mors søster, Maria, Klopas hustru og Maria Magdalena.» Og Markus sier (15, 40): «Men der var også nogen kvinner som så til i frastand; blandt dem var også Maria Magdalena og Maria, mor til Jakob den yngre og Josef og Salome.» Matthæus sier det samme (27, 55). Det er altså meget sannsynlig, at denne Maria, mor til Jakob d. y. og Josef, er den samme som Johannes kaller Maria, Jesu mors søster. Man har andre eksempler på at to søstre hadde det samme navn. Men i hvert fall er det sikkert, at denne Maria ikke er den samme som Jesu mor. Hvis evangelisten Markus vilde ha talt om Jesu mor, vilde han ikke ha kalt henne mor til Jakob og Josef, selv om disse var Jesu brødre; han vilde ha kalt henne Jesu mor, fordi hele fortellingen her dreier sig om Jesus, og han vilde ikke ha nevnt henne efter Maria Magdalena.

Vi kan dra den slutning at denne Maria som stod på Golgata ved siden av Jesu mor, var hennes søster. Hun var mor til Jakob og Josef, som var Jesu fettere, og det var ganske naturligt for en jøde å kalle dem Jesu brødre.

Nu skal vi se på problemet fra et annet synspunkt. Hvad mener vi når vi kaller Jesus Guds sønn? Vi mener ikke bare at Han er meget større og meget helligere enn andre mennesker og at Han stod i et meget inderligere forhold til Gud enn de andre. Nei, når vi taler om Guds sønn mener vi at det er den annen person av Treenheden som er blitt menneske. Guds sønn er altså Gud, like så godt som Faderen. I følge det Nikæiske konsilium sier vi i vår trosbekjennelse, at Han er: «Gud av Gud, sann Gud av sann Gud, av samme vesen som Faderen.»

Det er altså denne guddommelige person, som er blitt Marias sønn ved å påta sig vår menneskenatur. Det er derfor at vi gir Jomfru Maria ærestitelen av Guds mor. Hun er ikke mor til guddommen. Men hun er mor til Jesus, som er både Gud og menneske, med andre ord, hun er mor til en person som er Gud.

Innser vi da ikke at Jomfru Maria, fra bebudelsens

dag av, virkelig er blitt Guds tempel? Hun er helt viet til Gud. Hennes rene legeme, i hvilket Guddommen selv har tatt sin bolig, er sannelig blitt Guds eiendom. Kan vi da tenke, at den hellige Josef ikke forstod dette, og at han nogensinne var annet for henne enn en ærbødig bror og trofast beskytter? Fra den dag av levet Maria på et høiere plan enn andre mennesker, hun var den Helligånds brud.

Hele den kristne tradisjon vidner om at denne opfatning er den riktige. Fra begynnelsen av har Kirken kalt Jesu mor: Jomfru Maria. Det er få trossetninger om hvilke kirkefedrene er så enige som denne. «Hun blev aldri mor til en annen,» sier Didymus av Aleks-

andria († 398), «men etter fødselen forblev hun alltid og bestandig en ukrenket jomfru.»

Lignende uttrykk finner vi hos Origenes († 254), den hellige Hieronymus († 419), Efrem († 379), Epifanus († 403), Augustin († 430), Cyrillus av Aleksandria († 444), Petrus Chrysologus († 450), Cæsarius av Arles († 543), Damascenus († etter 755) o. s. v.

Kan man da se bort fra så mange uttalelser av menn, som har oplyst Kirken både ved sin hellighet og sin lærdom, og som levet i kristendommens første tider?

Vi kan altså herav slutte, i overensstemmelse med Bibelen og tradisjonen, at de såkalte Jesu brødre ikke var Hans kjødelige brødre, men bare nære slektninger.

A. Alby O. P.

DET HELLIGE ÅR ER BEGYNT

Pave Pius velsigner folkemengden fra St. Peterskirkens ytre balkong.

Så er det begynt, dette hellige år, som nu i sine 12 måneder skal vies minnet om alle tiders største begivenhet. Men det er ikke alene et historisk minne vi skal feire — det er en levende virkelighet, en inciterende kraft som dette hellige år skal bringe inn i vårt daglige liv: en kjærlighetens opstandelse fra alt det subjektiv smålige, det misunnelige, det utålmodige, som så ofte — så altfor ofte korsfester sannheten om oss selv og andre. I det levende minne, den levende erindring om den kjærlighet som overviner dødens tilintetgjørende makter: hatet, kulden, likegyldigheten, skal vi forsøke å helliggjøre vårt liv med større utholdenhet og innerligere styrke enn ellers — kun derved blir det hellige år en personlig sannhet for oss.

For tredje gang falt det i vår hellige Fader Pius XI's lodd å åpne Porta Santa i Peterskirken under utfoldelsen av hele det skjønne og tankedype ceremonielle som knytter sig til denne store begivenhet hvormed det hellige år tar sin begynnelse. Den 1. april kl. 11 begav paven sig i spissen for det store tog av kardinaler, erkebiskoper, biskoper og prelater ned i Peterskirkens forhall, hvor han lot hele toget passere forbi sig for etterpå å bestige Sedia gestatoria og la sig bære til sin trone vis-a-vis tribunene for kongefamilien, diplomatiet, aristokratiet og de geistlige ridderordener. Ved sin side hadde paven kardinalene Ehrle og Verde — Hans Hellighet istemte først Te Deum, som det sikstinske kor fortsatte. Kardinalstorpønetentiaren

overrakte ham derpå den gygne hammer med elfenbenshåndtaket, og under den dypeste taushet slog paven de tre symbolske hammerslag på døren, bedende de tre bønner: «Lukker rettferdighetens port op for mig!» — «Jeg trer inn i Ditt hus Herre!» — «Åpner porten for mig! Måtte den Gud som gav Israel kraft, være med oss!» Ved en særlig anordning sank dørflaten tilbake og kjørtes bort, prestene vasket terskel og pillarer med vievann og i full pontifikal drakt og med en brennende kjerte i hånden istemmende hymnen «Pange lingua gloriosi» trådte Hs. Hellighet inn i kirken, fulgt av alle kardinalene og biskopene, mottatt av brusende hyldestrop. I Treenighetskapellet mottok paven dernæst de romerske broderskap, som har i oppdrag å bevokte Porta Santa, hvorpå han på Sedia gestatoria lot sig bære til kapellet, hvor det allerhelligste var utstillet, for hvilket han knelte i bønn, mens et flerstemmig «Ave verum» blev avsynget. Dernæst til Høialteret, hvor han æret Pasjonsrelikviene, og endelig lyste Hs. Hellighet fra Confessjoen over St. Petri grav den apostoliske velsignelse over «Urbi et Orbi» og erklærte jubelåret for åpnet «i Kirkens sedvanlige form».

Den katolske religion

Av A. J. Lutz, O. P.

Vi bringer her et kapitel av denne nye bok for at «St. Olav»s lesere kan få et førstehånds inntrykk av dens foretreffelighet. Kapitlet heter:

SKAPEREN.

Den virksomhet ved hvilken Gud får tingene til å være kaller vi «å skape». Dette ord uttrykker altså ikke hvilken som helst handling, men den som er eiendommelig for Gud. Mellem Guds virken og de skapte krefters virken er der nemlig en uendelig forskjell. De skapte krefter frembringer ikke tingenes egentlige realitet; de omskaper bare det som er, bringer spirer til å utfolde sig, virkeliggjør de muligheter som ligger skjult i tingene, men de gir ikke det som utskiller det værende fra intetheten. Arkitekten f. eks. skaper ikke huset. Han setter stenene i en bestemt orden, men stenene er ikke hans verk. Og når huset er ferdigbygget, er dets beståen, dets væren uavhengig av arkitekten. Det har sin fasthet i den orden som forbinder delene til et hele. Den ordnende idé blev vel undfanget av arkitektens ånd, men den er formet av inntrykk fra den ytre verden som kunstneren har forarbeidet.

Gud virker ikke på denne måte. Han gir tingene deres dypeste realitet; altså ikke bare det som skiller det fullvoksne tre fra spiren, eller våren fra vinteren, eller bevisstheten fra underbevisstheten, eller statuen fra marmorblokken, men det som skiller det værende fra det som ikke er. Derfor er skapelsen ikke nogen forbigående handling, men en uophørlig virken i alle ting. Alt det som er under de mangfoldige former og arter mottår hvert øieblikk sin væren av værens evige urgrunn. Hvorledes dette foregår, kan vi aldri utgrunne. Også skapelsen er et mysterium. Allerede i den skapte verden er årsakssammenhen-

gen noget hemmelighetsfullt. Tyngdeloven, livets forplantning og tusen andre ting i naturen kjenner vår videnskap vel hvad selve kjensgjerningen angår, selve tingenes avhengighet av hverandre, men hvad en årsak egentlig er, vet vi ikke. Hvorledes Gud kaller tingene fra ikke å være til å være og gjør at «alt lever og rører sig og er til i Ham», er et uendelig dypere mysterium. For å forstå Guds skapende gjerning, måtte vi kunne forstå Gud selv. Ti i Ham er Virken og Væren den samme Realitet.

Slik skjer det at skapelsen ikke fremkaller nogen forandring i Gud. Hans virken er evig som Hans væren, omenn skapningens utvikling foregår i tiden og måles efter timer og dager og år. «Hvad gjorde Gud før skapelsen?» Dette og lignende spørsmål kan vi bare stille når vi betrakter verdensaltet med vår fantasi. Der finnes ikke noget «før skapelsen». Tiden med sitt «før» og sitt «etter» blev selv skapt med de skapte ting. Tiden er det som måler bevegelsen slik som det tar sig ut for vår forstand, mens evigheten er den evige Gud selv.

Vi må heller ikke la oss vill-lede av vår fantasi og oppfatte intetheten som noget virkelig. Når vi sier at Gud skapte alt av intet, er vi fristet til å gjøre oss et bilde av intetheten. Den blir i dikterens fantasi en «mørk avgrunn», et «uendelig tomrum», en «evig taushet». Nei, intetheten er ikke annet enn intet. Den er ikke. Men hvorfor skaper Gud? Fordi Han vil. Han trenger ikke til nogen ting, Han er livets og værens fylde i sig selv. Indiske diktere går og synger om en Gud som trenger verden for å bli sig selv. «Hvilken guddommelig drikk vil du tømme, Gud, av mitt livs overstrømmende beger? . . . Du hengir dig selv til mig i kjærlighet og føler da hele din egen sødme igjennem mig» (R. Tagore: «Gitanjali»). Slikt er fantsibilleder. Virkeligheten er uendelig vakrere enn det høieste diktergeni formår å uttale. Gud skaper fordi Han elsker. Men Han elsker ikke i den forstand at Han attrår noget likesom for å utfylle en mangel i sig selv, eller for å finne sin glede i noget annet. På den måte elsker vi mennesker. Gud elsker ikke tingene fordi de er **elskelige, men de er elskelige og de er, fordi Gud elsker dem.** For Gud betyr å elske ikke annet enn å gi. Og hvad gir Gud? Noget av sig selv. Han gjør at der finnes ting som blir delaktige i Hans væren, i Hans liv, i Hans salighet. Ikke så å forstå at tingene skulde være en utstrømning av guddommelig substans. Gud er udelelig og Hans guddommelige vesen kan ikke eies av en annen enn Gud. Tingenes vesen, de levendes liv, de tenkendes tanke osv. er ikke deler av guddommen. Guddommen er ikke blandet med intethet, er ikke forkrenkelig og sammensatt og avhengig. Men forsåvidt tingene er, er de av Gud. Alt bærer i sig en guddommelig idé, de enkelte ting likesåvel som verdensaltet i sin helhet: «Endog hårene på eders hode er tallet alle sammen» (Matt. 10. 30). Er dette mulig? Vil ikke de mangfoldige tings mangfoldige idéer umuliggjøre Guds enkle, usammensatte natur? Vil ikke Gud selv være tiden og omskiftningen underkastet, dersom de flyktige og omskiftende ting i naturen skal svare til en idé i Gud? Nei, de idéer som i skapningen er mangfoldige og forskjellige, er i Gud bare én idé, uendelig dyp og rik. Vi kan tenke oss en kunstner som kunde undfange en eneste stor idé, men så dyp og fruktbar at den kunde inspirere tusen billeder eller tusen melodier, som alle vilde gjengi den, men i tusen forskjellige former eller rytmer. I Gud er der en sådan idé. Den er bare uendelig dypere og fruktbarere enn de høieste geniens idéer, og den er ikke blitt undfanget, den er Gud selv.

Den eldgamle seter

hvor biskop Fallize vanket nu og da på sine mange ferder.

Ute ved stupet av den steile og til dels snorrette bergvegg, som mot Sylling danner avslutningen på det 3 til 400 meter høie terreng, hvorav Asker skogsmark utgjør en vesentlig del, munner der ut et dyptliggende og trangt dalføre, som bærer navnet Asdøljuvet og hvor igjennem Asdølelven strømmer ned til Lierdalen.

Kommer man plutselig fra skogsstiens solgløtt og grønne vekstverden inn i juvets dunkelgrå stenørken, føles det som en i høi grad egenartet opplevelse.

Avskallede, næsten slette klippevegger imponerer ved sin steilhet og sin høide, — andre kan virke faretruende ved sine gesimsnignende fremspring, som optårnet i en fire-fem lagdannelser henger ut over hinannen og stien, — atter andre har kryssløpende sprekker og er kronet av en brutt rand «overliggere», skuffende lik gamle forvitrede festningsmurer.

Nede fra dette dalføre, just der hvor elven danner det største fossefall og klippeveggene er høiest, steiler der sig op en veldig ur mellom to berghammere og til et høideplatå, i hvis umiddelbare nærhet der ligger en gammel boplass, som er juvets nærmeste nabo og dettes bundsforvandt forsåvidt, at de begge i like høi grad har eventyrets betagende stemning over sig.

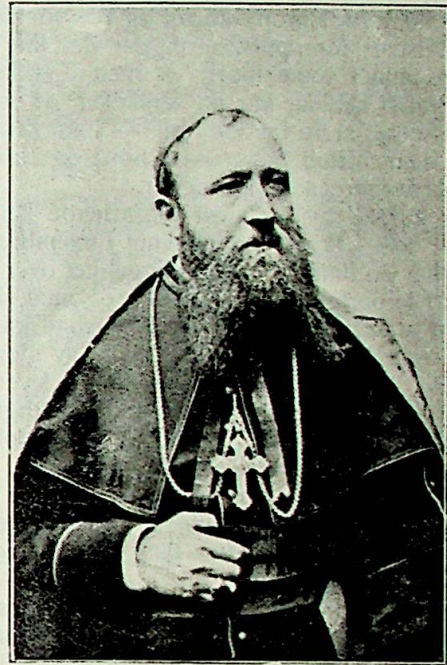
Oprinnelig og gjennom mange menneskealdre var stedet rett og slett en seter — torvtekt og med skorstenspeis og de dertil hørende røksvertede vegger, men i midten av forrige århundre blev det vindblekede tømberverk flyttet lenger inn på vollen, og — efter en primitiv «innredning» — tatt i bruk for fast beboelse, først av en svenske, oprinnelig velmeriteret jeger ved Vermlands regimente, som bodde der oppe i ensomheten i 56 år og senerehen — i sitt 84de år — utvandret til Amerika.

Den nuværende eier, som gjennom 36 år har holdt tilhuse i den gamle seter, bor der ennu, vistnok for tiden — efter sin hustrus død — som eneboer.

Boplassen Askenberg.

For en tid siden satt jeg oppe hos den aldrende beboer av Askenberg. Han stuslet om i peiskroken ved kaffekjelen, mens jeg, fremme ved bordskiven, lired av en «stubb» på grammofonen.

Erkebiskop dr. J. B. O. Fallize.

Under måltidet berettet den pratsomme gamle, at han var født i Kristiania (i den gammelkjente «Bråriks»-gård på Galgeberg) og ellers et og annet fra hovedstadslivet i eldre tider.

— Så fattig her ser ut, her i den gamle seter, så har her dog vært mange på besøk. De fleste vel for å nyte utsikten, den milevide ute i omkretsen og den dype nedover uren mot juvet — og mange kommer også ofte hit op bare for å se på denne gamle rønna — «en særdeles interessant levning fra fortiden», som de gjerne uttrøkker sig. Her har vært vidtbereiste professorer, studenter og enda høiere herrer.

Han reiste sig, gikk ut i kammerset og kom inn igjen med en gammeldags, høirygget stol — riktig en prelatstol var det.

— Den gamle, giktbrøtne stolen, den måtte jeg ta inn fra kammerset, de ganger biskop Fallize kom hit op på besøk og satt og prata med mig. Jeg merka ikke stort til hans høie verdighet, så jevn og hyggelig han alltid var — både her og i og utenfor klostret der nere i dalen (villa «St. Halvard», som bekjent av biskop Fallize opprettet i 1905 til internat for katolske geistlige, senere novisiat for Frans Xaverkongregasjonssøstrene). — Mon tro hvor han nu er og hvordan han har det, den vennlige gamle — om'n lever?

Fra Askenberg til Luxemburg.

Det er tenkelig at den gamle eneboer oppe i den oven beskrevne boplass har litt vanskelig for å mestre

en knudret håndskrift, men får han det på trykk og det ikke er alt for «finstila», så går det nok glatt.

La mig derfor til slutt fortelle litt om den 88-årige, nuværende erkebiskop, dr. J. B. O. Fallize, hans hjemland og bopell for tiden.

Som en flekk på Europa-kartet og utenfor den kontinentale ferdsels store pulsårer ligger det lille monarki storhertugdømmet Luxemburg — med Tyskland, Belgien og Frankrike like inn på terskelen av sitt 2,585 kvadratkilometer store landområde — i øst bestrøket av Mosel og dens biflod Sauer — i nord og til dels vest lunet av Ardennerne klippevegger.

Landets største by og mest omfattende handelssentrum bærer som bekjent også navnet Luxemburg. Dens eldste del har en dominerende beliggenhet over sine forøvrig sterkt kuperte naturomgivelser, og med sine vakre parker, sitt staselige slott og sin ærverdige katedral m. m. virker byen tiltalende, om enn ringe av størrelse.

Her néde, i sitt opprinnelige hjemland, lever nu den tidligere norske statsborger, hans høiærverdighet erkebiskop Fallize, der efter 35 års virke som katolsk geistlig her hos oss tok avskjed i 1922, for senere å ta bopell i det luxemburgske klosterhospits St. Zita, hvor han for kort tid siden var og vistnok fremdeles er sengeleggende, sterkt nedbrutt efter lang tids sykdom.

Det er vel få nordmenn, der så ofte som biskop Fallize har foretatt reisen langs vårt lands værharde men skjønne kyst, og som ellers kjente de forskjellige strøk av landet så inngående som han gjorde. — Hans lange rekke reisebeskrivelser, i bokform og på flere sprog, vidner også om den bedagede forfatters store kjærlighet til Norge — dette hans annet fedreland.

Asker i mars 1933.

H. Devold.

Den nye Propagandaprefekt er tiltrått.

Den nye Propagandaprefekt, kardinal Fumasoni-Biondi, har nu overtatt sitt embede. I kongregasjonssalen i det gamle palass ved Piazza di Spagna hilste sekretæren, mgr. Salotti, kardinalen velkommen på vegne av hele det forsamlede personale og lovet et trofast og loyalt medarbeiderskap. I sitt svar fremhevet kardinal Fumasoni-Biondi sterkt storheten i den oppgave som kalte på dem alle. Han følte det personlig som om han nu vendte tilbake til sin familie — i sin ungdom hadde han mottatt sine første og sterkeste presteintrykk i dette hus. «Laboremus» — la oss gå til arbeidet i Herrens navn! Efterpå forestilledes hver enkelt av de ved kongregasjonen ansatte for hs. eminence.

Det blir nu vår sak å be varmt og innerlig for den som mer enn andre skal virkeliggjøre ordet om å forkynde evangeliet for alt folket på jorden. Vårt eget vikariat, våre egne misjonsstasjoner, er blandt de byrder som hviler på Propagandaprefektens skuldre. Under alle himmelstrøk finnes sjeler, hvis åndelige velferd av-

henger av Propagandakongregasjonens ledelse. Tidene er vanskelige — ikke minst vanskelig er det å skaffe de tusener på tusener av kroner som trenges til å opprettholde dette store verk. La oss be for at det må lykkes for kardinal Fumasoni-Biondi i samme grad som for kardinal van Rossum å føre Guds rikes sak til seier — og la oss huske at i samme forhold som vi støtter vår egen misjon letter vi i gjerning noe av byrden for den nye Propagandachef.

Ad multos annos!

Direktør Hans von der Planitz.

Et menneske er gått bort som vil bli husket lenge av alle de som fikk den glede å lære ham å kjenne: direktør Hans von der Planitz. Som der er musikk, rythme i hans navn, var der musikk, rythme i mannen selv: det harmoniske menneskes symfoni av humør, charme, dyktighet og godhet. Det er et rikt og beveget liv som nu er avsluttet — et liv som spente over flere år enn det er de fleste forundt, og det år som fyltes av tidens begivenheter slik, at de preget ham og han dem.

Hans Edler von der Planitz — av sachsisk uradel — kom like fra de tidligste ungdomsår til på nærmeste hold å oppleve historiske begivenheter. Bare 16 år gammel — i 1866 — gikk han som frivillig med i krigen mellom Østerrike og Preussen — i 1870 kjemper han tappert i Rom i pavens tjenste mot Victor Emmanuels tropper, for senere som tysk soldat i krigen mot Frankrike 1870—71 å delta i beleiringen av Paris i hele den tid den stod på.

Disse bevegede år hadde tidlig modnet ham til en mann som visste hvad han vilde og evnet å gjennomføre sin vilje. Mens for de fleste et så stormfullt ungdomsliv vilde ha vært en hindring i å kunne innstille sig på hverdagens ensformighet og gjort dem uskikket til et gavnlig samfundsliv, var dette ikke tilfelle med von der Planitz. Som han hadde kjempet tappert for den sak, han syntes var riktig og rettfærdig, kjempet han nu for å erobre sig den viden og de kunnskaper som skulde bli hans våben til å få frem de oppgaver livet vilde gi ham i oppdrag å virkeliggjøre.

Han påbegynte sine studier som kjemiker i Stuttgart og München, spesialisert sig på bryggerivesenets områder ved akademiet i Freising, for senere å praktisere som zymotekniker ved et stort og verdensberømt bryggeri i Hamburg. Hans interesse for den videnskapelige side av ølbrygningen førte ham til å medvirke ved grunnleggelsen av den første videnskapelige forsøksstasjon på dette område, som selvfølgelig blev lagt i München — og derfra kaltes han i 1878 til Schous bryggeri som teknisk leder — og med dette begynner en ny æra i dette firmas historie. Man kan forresten uten å overdrive si: i vårt lands bryggeriteknikk.

Men ved siden av sin store virksomhet i det praktiske

liv, som vilde ha slukt mindre vitale mennesker helt, glemte han ikke sine menneskelige forpliktelser, og det var en stor og trofast vennekrets som med årene sluttet sig op om den helt til det siste levedyktige direktør von der Planitz. Der stakk et stort stykke av en kunstner i ham — derom vidner de livlige og underholdende skildringer han utgav om sine opplevelser på Storviltjakt i Afrika. Selv hans mange artikler i fagaviser hadde et visst litterært sving som gjorde dem lesverdige også for andre enn fagfolk — og på tennisplassene — han drev denne sport næsten helt op til de 80 år — flokkedes unge og eldre sig om den charmerende humørfylte forteller.

Gammel av år, men ung av sinn som han var, blir der mere tomt etter von der Planitz enn ellers, når en som har nådd «støvets alder» og vel så det, går bort. Det er med opriktig sorg at hans og hans hjemms venner har erfart hans død, og vi, hans trosfeller, forener oss i den siste skjønne hilsen og den siste varme bønn: Requiescat in pace.

Lov for St. Josefs forening, Oslo

vedtatt på generalforsamling den 24. mars 1932.

§ 1. Formål.

Foreningens formål er å fremme et katolsk liv ved gjensidig oppbyggelse, belærelse og underholdning. For å opnå dette gis medlemmene følgende:

§ 2. Rettigheter.

1. Medlemmene er stillet under den hl. Josefs særskilte beskyttelse.
2. På St. Josefs dag den 19. mars leses en messe for medlemmene av foreningens direktør.
3. Adgang til: a. Ukentlige møter hvor der holdes foredrag og gis anledning til selskapielig hygge. b. Foreningsfester og mulige utflukter. Til disse tilstelninger kan familien og bekjente delta etter foreningens egne bestemmelser.

§ 3. Plikter.

1. Det påligger medlemmene etter evne å virke for foreningens trivsel og fremgang.
2. Delta i foreningens felleskommunioner.
3. I årlig kontingent betales kr. 5.00 eller 50 øre pr. måned i 10 måneder av året.
4. Følge avdøde medlemmer til graven og yde 50 øre til sjelemesse for ham; messen holdes i avdødes sognekirke.

§ 4. Organisasjon.

1. Styret består av en prest, som foreningens direktør, av formann, næstformann, sekretær og kasserer.
2. Direktøren utnevnes av biskopen. Styrets øvrige medlemmer velges på den ordinære generalforsamling med almindelig stemmeflertall av de tilstedeværende medlemmer, formannen dog med $\frac{2}{3}$ flertall. I tilfelle stemmelikhet foretas loddtrekning.
3. Ordinær generalforsamling holdes på St. Josefs dag eller nærmeste møtedag og behandler følgende punkter: 1) Protokoll eller beretning. 2) Revidert regnskap. 3) Valg av:

- a. Formann (særskilt valg), b. 3 styremedlemmer med 2 varamenn, c. 2 revisorer med varamenn, d. Eventuelt.
4. Ekstraordinær generalforsamling holdes når styret finner det påkrevet eller når minst 10 av medlemmene forlanger det. På disse generalforsamlinger kan bare de innsendte forslag behandles. Sådanne forslag må være innsendt til direktør eller formann, og generalforsamling varslet, minst 14 dager i forveien.
  5. Stemmerett har enhver som har vært medlem i 3 måneder og ikke skylder kontingent.

§ 5. Styre.

1. Styret konstituerer sig på første styremøte.
2. Formannen innkaller til styremøte etter konferanse med direktøren, og leder disse og foreningens møter. Ved hans forfall fungerer næstformannen.
3. Sekretæren fører protokoll over styrets forhandlinger og over de begivenheter som foregår i foreningen i årets løp.
4. Kassereren mottar kontingent og foretar utbetaling etter styrets anvisning. Han er ansvarlig for foreningens midler.
5. Styret er beslutningsdyktig når minst 3 av styremedlemmene, hvorav direktøren eller formannen, er tilstede.

§ 6. Almindelige bestemmelser.

1. Foreningen er stiftet 19. mars 1894 og står direkte under det Apostoliske Vikariat.
2. Enhver katolsk mann, som er gift eller har fylt 25 år, og som anerkjenner foreningens lov, kan bli medlem.
3. Felleskommunion holdes: St. Josefs dag 19. mars, hvis den faller på søndag, eller følgende søndag, St. Halvards dag 15. mai, hvis den faller på søndag, eller følgende søndag, Alle Helgens dag 1. november, hvis den faller på søndag, eller følgende søndag.
4. Viser et medlem dårlig opførsel kan styret utelukke ham fra foreningen. Medlemmer som skylder kontingent for mer enn 1 år kan strykes.
5. Forandring av denne lov kan kun foretas på den ordinære generalforsamling etter innsendt forslag.
6. Foreningen kan bare oppløses av det Apostoliske Vikariat.

Godkjennes. — Oslo, 4. april 1933.

† Jac. Mangers,
ep. Sel.

BOKANMELDELSE

P. Lilian Kazenberger O. F. M. *Wie werde ich heilig?* 201 s. Werl i W. Franciskusdruchrei. B. M. 1.80.

Denne bok har i Tyskland allerede oppnådd fire opplag. Den taler for sig selv. Pater Kazenberger fremtrær for oss gjennom denne sin knappe utredning angående det åndelige liv både som en fremragende teolog og asket. Han vet å benytte sin grundige teologiske kunnskap. På lett forståelig måte viser han oss sammenhengen mellom dogme og liv. Det er uten tvil hans største fortjeneste.

P. Novatus Flashar O. F. M. *Aus der Heimat der Seele.* 172 s. Werl i W. Franciskusdrucherei. M. 0.60.

En samling av korte betraktninger. Forfatteren viser

sig å være en erfaren mann som kjenner det virkelige liv. Han gir oss dype og gripende tanker. Denne bok er særlig egnet for lægfolk.

L. v. E.

Herhjemme: —

OSLO. Påskehøitidelighetene i St. Olavs kirken tok sin begynnelse med Skjærtorsdagens Pontifikalmesse. Allerede kl. 9 var alle plasser besatte og mange mennesker måtte stå. Gudstjenesten fikk sitt særlig høitidelige preg ved innvielsen av de hellige oljer som hs. høiærv. biskop Mangers foretok under utfoldelsen av hele det dertil knyttede vakre ceremonie. Under hele høitideligheten assistertes biskopen av sogneprest mgr. Kjelstrup, pastor Ugen og pater de Paepe, mens pastor Bergwitz var ceremonimester. Under messen gikk hele menigheten til påske-kommunion, og umiddelbart etter at messen var slutt bragtes alterets høihellige Sakrament i høitidelig procesjon til Jesu Hjerte-altret, hvor det skulde hvile, og hvor der utover var tilbedelsestimer for de troende. — Kl. 6 var det andakt med preken av pastor Bergwitz.

Langfredag. Sørgegudstjenesten begynte kl. 10½ celebrert av hs. høiærv. biskopen assistert av pater de Paepe og pastor Ugen. Kristi lidelsehistorie blev avsunget på latin av mgr. Kjelstrup, pater de Paepe, pastor Gorrissen. Preken blev holdt av pastor Ugen.

Påskelørdag begynte ceremonien med innvielse av påskelyset, og døpevannet kl. 8. Derefter avsyngelse av Alle helgens litaniet. Etter ceremonien var der høimesse celebrert av mgr. Kjelstrup. Messen sluttet henimot kl. 11.

1ste påskedag. Kl. ½7 begynte St. Olavs kirkens klokker å kime og folk kom i flokk og følge for å overvære påskemorgens første messe. Precis kl. 7 begynte høimessen, celebrert av pastor Bergwitz. Ynglingeforeningen hadde til denne messe innøvet en gregoriansk messe. Til offertoriet sang man «Regina Coeli Jubila», alt under hr. O. B. Olafsens dyktige ledelse. Under messen var det felleskommunion for Ynglingeforeningen. Kl. 8 stille messe. Kl. 10½ Pontifikalmessen. Hs. høiærv. blev møtt ved kirkens inngang av mgr. Kjelstrup og to ministranter. Biskopen gav Asperges, og mens procesjonen gikk op kirkegulvet satte orglet inn. Procesjonen gikk til Jesu Hjerte-altret, hvor Sakramentet var opbevart. Her knelte biskopen, prestene og ministrantene i noen minutters tilbedelse. Så begynte messen. Hs. høiærv. blev assistert av de samme geistlige som Skjærtorsdag. Mgr. Kjelstrup holdt festdagens preken, og innledet med ordene: «Han er opstanden, Han er ikke her». Kirken var full lunge før messen begynte, men ordensvernet (4 medlemmer av Ynglingeforeningen) greide alt bra, og de har all ære av sitt arbeid. Om aftenen var det levitandakt med preken av pastor Gorrissen. Både Skjærtorsdag og 1ste Påskedag var altrene pyntet med herlige blomster og lys. — Heller ikke St. Josefs-søstre må glemmes og de fortjener en takk for sitt arbeide. 2nen Påskedag sang Ynglingeforeningen høimessen i St. Halvards kirke. Hele sangen gikk utmerket, og hr. Olafsen fortjener en hjertelig takk.

C. C.

TROMSØ. Onsdag den 29. mars oplevet menigheten i Tromsø en vakker sørgehøitidelighet. Det var requiemmesse for Sirianne Kristensen og begravelse etterpå. Hun var det eldste medlem av Vår Frue menighet, næsten 89 år gammel. I 1890 blev hun optatt i Kirken av den daværende sogneprest P. Blache. —

Ved den trofasthet og religiøse alvor hun viste fra begynnelsen av er hun blitt et forbillede i menigheten og hennes minne skal leve i takknemlig erindring. — Vår Frue Kirke i Tromsø, den eneste katolske kirke hun har sett, hadde alltid stor tiltrekning for henne. Her ved det evige lys viste hun sin Frelser tilstede. Å knele der en liten stund, å overvære den hellige messe, å motta sin dyrebare Forløser under Hostiens hvite skikkelse har alltid vært en lysstråle og en gledesstund i hennes ensomme, arbeidsrike liv. — Fru Kristensen har alltid vært en ivrig leser av «St. Olav» inntil de siste dager før hun døde. Derfor fortjener hun å minnes her i bladet, og alle «St. Olav»s lesere bedes å tenke på den kjære avdøde ved bønner for at hun kan hvile i fred. R. I. P. P. S.

— og derute:

FRANKRIKE. Internasjonal katolsk lægekongress vil bli avholdt i Paris i anledning av 50 års dagen for stiftelsen av St. Lukasforeningen for katolske læger. Foreningen teller i Frankrike over 2000 læger som sine medlemmer, og den blev grunnlagt 25. september 1883 i Le Mans på pave Leo XIII's initiativ. På sine møter behandler den alle lægevidenskapelige spørsmål i katolsk ånd — den utgir et månedssblad, avholder kurs og forelesninger og har et bokforlag. Lignende foreninger finnes nu i Belgien, Ungarn, Italien, Brasilien, Kolumbia og Tunis, og er under forberedelse i Tyskland, Schweiz, Polen, Tsjekoslovakiet, Marokko, Chile og Japan. Det franske St. Lukasselskap står i livlig forbindelse med de katolske lægeforeninger i England, Spanien, Holland, Portugal og Østerrike.

HOLLAND. Procesjon av 60 000 menn. I den såkalte «stille gang», som hvert år finner sted i Amsterdam om natten til ære for den hellige Eukaristi, deltok i år over 60 000 mann, som i all stillhet — da offentlig procesjon ikke er tillatt — drog den gamle procesjonsvei med erkebiskopen av Utrecht, mgr. dr. Jansen, i spissen. Med jernbaner og biler og tilfots var tusener av menn kommet til Amsterdam fra de omliggende byer og landsbyer, og etter procesjonen var der stille messe i alle kirker med en uhyre tilstrømning til kommunionen.

PALESTINA. Kommunistisk propaganda. Allerede i flere uker har politiet i Palestina ført en energisk kamp mot de kommunistiske celler i alle de viktigste byer i landet. I Haiffa og Jerusalem er foretatt mange arrestasjoner, og mange kister fulle av bolsjevikisk propaganda er blitt beslaglagt.

SPANIA. Den katolske arbeiderbevegelse har tatt et mektig opsving. Der er opprettet kurs for de ledende krefter, og deltagere skal efter en teoretisk og praktisk utdanning bli i stand til å organisere og stå i spissen for katolske arbeiderforeninger. Man har stiftet et nytt sosialt arbeiderinstitutt: «Institutt Social Obrero» som skal være basis for alt organisasjonsarbeide.

U. S. A. De amerikanske Vincensforeninger — 2218 i tallet med 29,627 aktive, 9,382 passive og 7,277 æresmedlemmer — har i det forløpne år understøttet de forskjellige grener av sitt arbeide med ialt 6,144,896 dollars. En pen liten sum!

LONDON. «The Universe», den store katolske ukeavis, har åpnet en innsamling til en Roma-valfart av arbeidsløse. Selv tegnet bladet sig for 100 pund, og allerede efter 3 dages forløp var denne sum fordoblet. Innsamlingen skjer under mottoet: «Takk Gud, at Du ennu har et arbeid!»